KPMG C.Jespersen
Statsautoriseret Revisionsinteressentskab
AUDIT
Bruun's Galleri
Værkmestergade 25
Postboks 330
8100 Århus C

Telefon 86 76 46 00
Telefax 72 29 30 30
www.kpmg.dk

Region Midtjylland

Revisionsberetning nr. 4 af 17. januar 2008 om revisionsarbejder i perioden fra 1. maj - 30. november 2007

Dette revisionsprotokollat indeholder 20 sider
08-p001 CHP JW EM 005850 07005

Indhold

1	Indledning	27
2	Særlige forhold	27
2.1	Sammenfatning af bemærkninger	27
2.2	Sammenfatning af supplerende oplysninger	28
2.3	Den aktuelle status på implementering af regionens administrative forretningsgange og kontrolprocesser	28
3	Risikovurdering og revisionsstrategi	31
4	Den udførte revision af forretningsgange og interne kontroller	33
4.1	Lønområdet	33
4.2	Sygesikringen	35
4.3	Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger	36
4.4	Aktivitetsbestemte tilskud, sundhedsområdet	39
4.5	Driftsindtægter på social- og specialundervisning	39
4.6	Finansiel status, herunder ledelsestilsyn	40
4.7	Administrativ it-anvendelse	41
5	Referater fra regionsrådsmøder	43

1 Indledning

I henhold til Revisionsregulativ for Region Midtjylland afgives hermed beretning om udført revision vedrørende regnskabsåret 2007 udført i perioden 1. maj – 30. november 2007.

Vores revision udføres såvel i årets løb som i forbindelse med årsafslutningen og anses først for afsluttet ved afgivelse af revisionsberetning vedrørende årsregnskabet for 2007.

2 Særlige forhold

I forbindelse med den påbegyndte revision for regnskabsåret 2007 skal vi fremhæve følgende særlige forhold.

2.1 Sammenfatning af bemærkninger

I henhold til § 7 i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 390 af 2. maj 2006 om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. skal vi anføre bemærkninger, hvis vi under revisionen konstaterer forhold, hvorom vi mener, at Regionsrådet og tilsynsmyndigheden skal informeres.

I henhold til regionens revisionsregulativ er revisionsbemærkninger f.eks. forhold omkring:

- Tvivl om lovmedholdelighed i beslutninger og dispositioner
- Væsentlige fejl i regnskab eller bogføring, som ikke er berigtiget
- Væsentlige og tilbagevendende mangler ved forretningsgange og intern opfølgning/kontrol.

Nærværende beretning indeholder følgende bemærkning, som Regionsrådet skal besvare overfor tilsynsmyndigheden.

2.1.1 Bemærkning vedrørende administrative forretningsgange og interne kontroller, jf. afsnit 2.3.3

Regionen arbejder fortsat med udarbejdelse og implementering af fælles forretningsgange og kontrolfunktioner, og efter aftale anvender de enkelte regionshospitaler, institutioner m.v. derfor fortsat de retningslinjer m.v. vedrørende forretningsgange og kontrolfunktioner, herunder ledelsestilsyn, som var anvendt i de tidligere amter.

På baggrund af den indtil nu udførte revision er det vores opfattelse, at regionens kontrolfunktioner ikke fuldt ud er udbygget og af samme grund ikke udført på et ensartet eller tilfredsstillende niveau i regionsøkonomi og regionens driftsområder m.v. i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer i kasse- og regnskabsregulativet.

Denne opfattelse understøttes samlet af de individuelle observationer og supplerende oplysninger, som vi har fremhævet i forlængelse af beskrivelsen af den udførte revision af udvalgte forretningsgange i afsnit 4.

Ovenstående forhold kan medføre usikkerhed omkring regionens regnskabsmæssige registreringer.

Der er igangsat en række initiativer til styrkelse af det interne kontrolniveau. Vi vil fortsat følge regionens udarbejdelse og implementering af de administrative forretningsgange og kontrolfunktioner i forbindelse med vores revision.

2.2 Sammenfatning af supplerende oplysninger

I henhold til regionens revisionsregulativ gives supplerende oplysninger i revisionsberetningen om forhold, som ikke har givet anledning til revisionsbemærkninger, men som er så væsentlige, at Regionsrådet bør orienteres herom.

Nærværende beretning indeholder på følgende områder supplerende oplysninger, som Regionsrådet hermed orienteres om:

1. Lønområdet, jf. efterfølgende afsnit 4.1.3.
2. Sygesikringsområdet, jf. efterfølgende afsnit 4.2.3.
3. Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger, jf. efterfølgende afsnit 4.3.3.
4. Finansiel status og ledelsestilsyn, jf. efterfølgende afsnit 4.6.3.
5. It-området, jf. efterfølgende afsnit 4.7.3.

De anførte forhold er rapporteret skriftligt til de berørte enheder. På en række af ovenstående områder har Regionen iværksat tiltag til, at de kontrolmæssige forhold styrkes. Vi vil følge regionens arbejde hermed i forbindelse med vores statusrevision.

2.3 Den aktuelle status på implementering af regionens administrative forretningsgange og kontrolprocesser

I vores revisionsberetning af 13. juni 2007 foretog vi en overordnet vurdering af den aktuelle status på implementering af regionens administrative forretningsgange og kontrolprocedurer. Efterfølgende har vi foretaget opfølgning herpå.

2.3.1 Økonomirapportering

På baggrund af vores observationer omkring regionens økonomirapportering pr. 31. marts 2007, jf. revisionsberetning af 13. juni 2007, har vi foretaget gennemgang af den udarbejdede økonomi- og aktivitetsrapportering for perioden frem til og med udgangen af 3. kvartal 2007, som er forelagt for forretningsudvalget på møde den 20. november 2007.

Regionens økonomirapporteringer for 2007 har været behæftet med en del usikkerhed, hvilket løbende er fremgået heraf. På Sundhedsområdet viser økonomirapporteringen pr. 30. september 2007 forventede merudgifter for 2007 på 430 mio. kr., hvilket er en stigning på 170 mio.kr i forhold til økonomirapporteringen pr. 30. juni 2007, hvor de forventede merudgifter for 2007 udgjorde 260 mio. kr.

Usikkerheden omkring regionens økonomirapportering kan bl.a. tilskrives mangelfulde aktivitetsregistreringer fra Sundhedsstyrelsen. Den mangelfulde aktivitetsregistrering har vanskeliggjort opgørelse af aktivitetsniveauet, herunder betaling fra andre regioner og betaling fra kommuner. Dernæst kan usikkerheden også henføres til nye processer for indsamling og behandling af data samt nye medarbejdere på nøglepositioner.

Regionen har bl.a. som følge af de forventede betydelige merudgifter for 2007 og 2008 iværksat analyser af forudsætningerne for budgetlægningen, herunder analyser af grundlaget for de generelle tilskud på sundhedsområdet. Dette analysearbejde pågår i regionsøkonomi og KPMG bistår med sparring.

Resultatet af analysearbejdet vil foreligge til brug for regionsrådsseminar i slutningen af januar 2008.

Vores gennemgang af økonomirapporteringen har omfattet en vurdering af den anvendte proces, hvor regionens centrale økonomifunktion har indhentet tilbagemeldinger fra ledelsen på hospitaler, institutioner, øvrige driftsenheder samt for fællesstabene omkring økonomien og aktiviteten på deres område. Denne proces er under fortsat etablering.

I forbindelse med gennemgangen har vi stikprøvevis påset, at der er sammenhæng mellem økonomirapporteringen og de decentrale tilbagemeldinger, herunder påset, at de talmæssige oplysninger omkring oprindelige budget 2007, korrigeret budget 2007 samt forbrug pr. 30. september 2007 er i overensstemmelse med registreringerne i regionens økonomisystem pr. 30. september 2007.

Vi har ikke foretaget en vurdering af det forventede regnskabsresultat for 2007. Det er oplyst, at vurderingen af resultatet for 2007 bl.a. er baseret på decentrale tilbagemeldinger og vurderinger af faktiske aktivitetsregistreringer, personaleforbrug, disponeringer og regnskabsmæssige registreringer pr. 30. september 2007, jf. regionens centrale økonomisystem.

Vi skal anbefale, at forretningsgang omkring udarbejdelsen af økonomirapportering, herunder indbyggede interne kontroller i forbindelse hermed, i højere grad beskrives og dokumenteres.

2.3.2 Kasse- og regnskabsregulativ

Regionens forberedelsesudvalg godkendte den 15. november 2006 regionens kasse- og regnskabsregulativ, hvori er fastsat de nærmere regler for indretning af regionens kasse- og regnskabsvæsen, herunder at der etableres et hensigtsmæssigt system til styring af de forretningsmæssige og finansielle risici. Kasse- og regnskabsregulativet er på en række områder suppleret med mere detaljerede regler, der optages som bilag til regulativet.

Regionen har i efteråret 2007 udarbejdet en række af disse bilag, der er politisk behandlet i Regionsrådet. Der udestår således alene politisk behandling af enkelte bilag i Regionsrådet, ligesom bilag vedrørende forsikringspolitik endnu ikke er udarbejdet. Dette forventes afsluttet i begyndelsen af 2008.

Efter aftale med regionens centrale økonomifunktion vil vi i løbet af 1. kvartal 2008 foretage en samlet gennemgang af bilagene til kasse- og regnskabsregulativet og udarbejde særskilt notat herom.

2.3.3 Forretningsgange og interne kontroller

I revisionsberetningen af 13. juni 2007 anførte vi bl.a., at regionens administrative forretningsgange og kontrolprocedurer fortsat var under etablering, og at der på flere af regionens væsentligste administrative områder var igangsat tiltag til udarbejdelse af fælles forretningsgange og kontrolfunktioner. Dette omfatter bl.a.:

- Afstemnings- og kontrolopgaver på regnskabs- og betalingsområdet
- Afstemnings- og kontrolopgaver i forbindelse med lønudbetalinger
- Intern kontrol og ansvarsfordeling mellem intern kontrol/regionsøkonomi, sundhedsstaben, psykiatri- og socialstaben og regional udvikling
- Udarbejdelse af fælles informationssikkerhedspolitik og retningslinjer til sikring af, at it-sikkerhedsmæssige forhold er i overensstemmelse med regionens krav til it-sikkerhed.

Regionen har i 2007 fortsat arbejdet med at udarbejde fælles forretningsgange og kontrolfunktioner, bl.a. som led i udarbejdelse af bilag til kasse- og regnskabsregulativet, jf. ovenfor. Udarbejdelsen af og implementering af disse fælles forretningsgange og kontrolfunktioner er imidlertid ikke fuldt ud gennemført i 2007.

På flere af områderne anvender de enkelte regionshospitaler, institutioner m.v. derfor fortsat efter aftale de retningslinjer m.v. vedrørende forretningsgange og kontrolfunktioner, herunder ledelsestilsyn, som var anvendt i de tidligere amter.

I henhold til bilag 10 til regionens kasse- og regnskabsregulativ, der er vedtaget af Regionsrådet den 12. december 2007, skal intern kontrol under regionsøkonomi føre tilsyn med de enkelte budgetansvarlige enheders økonomirapportering og regnskabsføring.

Som følge af etableringen af regionen, afvikling af de tidligere amter og behovet for ressourcer udestår implementering af intern kontrol i overensstemmelse med bilag 10 til regionens kasse- og regnskabsregulativ. Regionsøkonomi har som følge heraf ikke systematisk ført tilsyn med de enkelte budgetansvarlige enheders regnskabsføring.

Vi har i forbindelse med vores revision konstateret, at kontrolfunktioner ikke fuldt ud er udbygget og af samme grund ikke udført på et ensartet eller tilfredsstillende niveau i regions-

økonomi og regionens driftsområder m.v. i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer i kasse- og regnskabsregulativet.

Revisionsbemærkning

Revisionen af udvalgte forretningsgange og interne kontroller har givet anledning til følgende revisionsbemærkning:

Regionen arbejder fortsat med udarbejdelse og implementering af fælles forretningsgange og kontrolfunktioner og efter aftale anvender de enkelte regionshospitaler, institutioner m.v. derfor fortsat de retningslinjer m.v. vedrørende forretningsgange og kontrolfunktioner, herunder ledelsestilsyn, som var anvendt i de tidligere amter.

På baggrund af den indtil nu udførte revision er det vores opfattelse, at regionens kontrolfunktioner ikke fuldt ud er udbygget og af samme grund ikke udført på et ensartet eller tilfredsstillende niveau i regionsøkonomi og regionens driftsområder m.v. i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer i kasse- og regnskabsregulativet.

Denne opfattelse understøttes samlet af de individuelle observationer og supplerende oplysninger, som vi har fremhævet i forlængelse af beskrivelsen af den udførte revision af udvalgte forretningsgange i afsnit 4.

Ovenstående forhold kan medføre usikkerhed omkring regionens regnskabsmæssige registreringer.

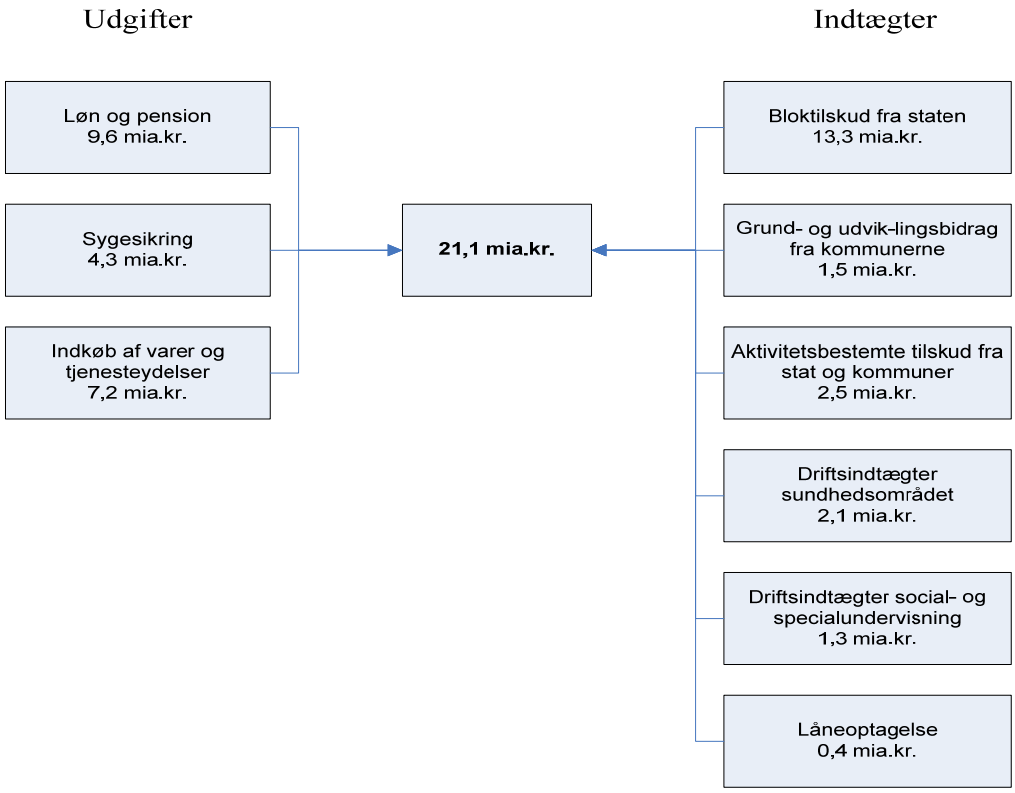
Der er igangsat en række initiativer til styrkelse af det interne kontrolniveau. Vi vil fortsat følge regionens udarbejdelse og implementering af de administrative forretningsgange og kontrolfunktioner i forbindelse med vores revision.

3 Risikovurdering og revisionsstrategi

Vores revision baseres på en vurdering af væsentlighed og risiko. Vi fokuserer på områder med risiko for væsentlige fejl i forvaltning og regnskabsaflæggelse. Revisionens formål er således ikke at afdække enkeltstående uvæsentlige fejl.

Som forberedelse til revisionen af årsregnskabet for 2007 har vi med direktionen og regionsøkonomi drøftet risici forbundet med regnskabsaflæggelsen og de af regionen iværksatte tiltag til styring heraf, herunder med henblik på at forebygge, opdage og korrigere fejl.

Dernæst har vi foretaget en vurdering af regionens væsentligste betalingsstrømme og de hertil knyttede tværgående nøgleprocesser. De væsentligste betalingsstrømme opgjort i mia. kr. kan, jf. budget 2007, illustreres således:

Vores revision indtil nu har primært omfattet undersøgelse og vurdering af forretningsgange og interne kontroller inden for følgende udvalgte betalingsstrømme og tværgående nøgleprocesser:

- Løn og pensioner
- Sygesikring
- Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger
- Aktivitetsbestemte tilskud, sundhedsområdet
- Driftsindtægter på social- og specialundervisningsområdet
- Finansiel status, herunder ledelsestilsyn
- It-anvendelse.

4 Den udførte revision af forretningsgange og interne kontroller

Ved revisionen har vi fokuseret på overordnede forretningsgange, arbejdsrutiner m.v. for udvalgte områder. Revisionen af Region Midtjylland udgør en fortløbende proces i henhold til retningslinjerne i revisionsregulativet.

Formålet er at påse, hvorvidt der forefindes korrekte, valide og rettidige regnskabsregistreringer som grundlag for regnskabsaflæggelsen.

I det følgende har vi omtalt omfanget af den for indeværende udførte revision med fokus på forhold, som vi vurdere bør komme til Regionsrådets kendskab.

4.1 Lønområdet

4.1.1 Områdets omfang

Lønudgifter ved regionen udgør ca. 9,6 mia. kr. på årsbasis. Antal helårsbeskæftigede i regionen udgør ca. 25.000 medarbejdere. Lønadministration sker ved regionens 10 lønkontorer, som varetager lønberegning og udbetaling vedrørende medarbejdere tilknyttet det pågældende område. Systemmæssigt benytter regionen lønsystemet Silkeborgdata.

4.1.2 Revisionens udførelse

Grundet områdets betydelige omfang samt det forhold, at der er tale om et opstartsår har revisionen af lønområdet omfattet samtlige 10 lønkontorer.

Revisionen har omfattet en indledende gennemgang og vurdering af administration og forretningsgange.

Herudover har vi stikprøvevis foretaget test af udvalgte forretningsgange og interne kontroller, herunder vedrørende personsager, nyansættelser, stillingsændringer og fratrædelser, variable løntillæg samt lønudbetalinger til lønkontorernes personale, ligesom afstemningsrutiner vedrørende lønkontorernes mellemregninger i balancen er efterprøvet.

Vi vil i forbindelse med vores statusrevision anmode om systemrevisionserklæring fra Silkeborgdata.

4.1.3 Supplerende oplysninger

Revisionen af lønområdet har givet anledning til følgende supplerende oplysninger:

Beskrivelse af forretningsgange og interne kontroller

I henhold til bestemmelserne i afsnit 2.4 i regionens kasse- og regnskabsregulativ skal der "forefindes velbeskrevne forretningsgange og interne kontrolsystemer og/eller vejledninger inden for alle ansvarsområder, og at disse ajourføres, når der skønnes behov herfor".

De respektive lønudbetalende enheder har, i overensstemmelse med direktionens beslutning, anvendt forretningsgange og interne kontroller fra de tidligere amter, indtil der foreligger nye fælles retningslinjer.

Der er imidlertid betydelige forskelle i kontrolniveauerne i og omfanget af, hvilke forretningsgange som foreligger beskrevet i de lønudbetalende enheder. For at sikre, at der fremadrettet anvendes et ensartet niveau for forretningsgange og interne kontroller har det centrale HR-område nedsat en arbejdsgruppe, som skal fastlægge, hvilke forretningsgange og interne kontroller, der skal etableres og beskrives. Arbejdet forventes afsluttet ultimo december 2007, og de enkelte lønkontorer skal herefter i en instruks beskrive de lokale forretningsgange og interne kontroller.

Vi kan tilslutte os det igangværende arbejde og vil i forbindelse med førstkommende revisionsbesøg ved de respektive enheder påse, at forretningsgange foreligger beskrevet og implementeret som forudsat i kasse- og regnskabsregulativet.

Variable lønydelser

Indberetningen af variable lønydelser i form af aften-/nattillæg, overarbejde samt oplysninger om ferie og sygdom varetages af et meget stort antal medarbejdere decentral på hospitalsafdelinger og institutioner m.m. Der er efter vores opfattelse ikke tilstrækkelig systematisk intern kontrol med indberetning og udbetaling af variabel løn til medarbejdere med indberetningsadgang (selvindberetning).

Forholdet kan efter vores opfattelse ikke medføre væsentlige fejl af betydning for årsregnskabet, men indebærer en forøget risiko for såvel tilsigtede som utilsigtede fejlbetalinger.

Det er overfor os oplyst, at det igangværende arbejde omkring udarbejdelsen af centralt fastsatte retningslinjer for interne kontroller fremadrettet vil omfatte krav om systematiske kontroller af selvindberettede lønydelser.

Administration omkring statuskonti tilknyttet lønadministrationen

Vi har i forbindelse med revisionsbesøgene konstateret, at der ved flere lønkontorer ikke er foretaget den fornødne afstemning og opfølgning vedrørende statuskonti, ligesom der ikke har været udført et systematisk ledelsestilsyn.

Vi har således konstateret væsentlige saldi på fejlkonti vedrørende lønninger, som burde have været udredt og driftsført, eksempelvis ved Regionshuset Horsens, hvor en fejlkonto vedrørende lønninger på revisionstidspunktet den 6. september 2007 udviste en saldo på 69.957 tkr. Kontoen havde ikke været undergivet afstemning og opfølgning i 2007. Det er oplyst, at kontoen efterfølgende er afstemt og berigtiget.

For at sikre, at regionens økonomiopfølgning sker på et retvisende grundlag er det af stor betydning, at lønninger rettidigt henføres til rette omkostningssted. Vi anbefaler derfor, at der etableres systematiske afstemnings- og opfølgningsprocedurer omkring statuskontiene, ligesom der bør etableres et systematisk ledelsesmæssigt tilsyn med området.

Det er overfor os oplyst, at det igangværende arbejde omkring udarbejdelsen af centralt fastsatte retningslinjer for interne kontroller fremadrettet vil omfatte krav om systematisk afstemning og opfølgning omkring statuskonti, ligesom der vil være krav om et ledelsesmæssigt tilsyn. Udover det lokale tilsyn er der efterfølgende etableret et centralt tilsyn i regionsøkonomi omkring opfølgning af fejlkonti på tværs af regionen.

4.2 Sygesikringen

4.2.1 Områdets omfang

Sygesikringsområdet administrerer ydelser for i alt ca. 4,3 mia. kr. på årsbasis.

Udgifter ved sygesikringen omfatter betalinger for lægebehandling, tandlægebehandling, medicin m.m. Ydelserne honoreres i henhold til indgåede overenskomster med de respektive ydere.

Områdets administration er således i høj grad baseret på overenskomstmæssige ydelser, der honoreres efter fastlagte forretningsgange. Administrationen sker i vid udstrækning via sygesikringssystemet, som behandler data fra ydere samt beregner og udbetaler honorarer på grundlag af leverede ydelser og overenskomstmæssige takster.

4.2.2 Revisionens udførelse

Vi har påbegyndt vores revision af sygesikringsområdet. Revisionen omfatter gennemgang og vurdering af organisation og adgang til sygesikringssystemet, procedurer ved opsætning af sygesikringssystemet, forretningsgange i forbindelse med håndtering af data samt afstemningsrutiner m.v.

4.2.3 Supplerende oplysninger

Revisionen af sygesikringsområdet er fortsat igangværende. Vores revision af området har indtil nu givet anledning til følgende supplerende oplysninger:

Beskrivelse af forretningsgange og interne kontroller

I henhold til bestemmelserne i afsnit 2.4 i regionens kasse- og regnskabsregulativ skal der "forefindes velbeskrevne forretningsgange og interne kontrolsystemer og/eller vejledninger inden for alle ansvarsområder, og at disse ajourføres, når der skønnes behov herfor". Primær sundhed har i overensstemmelse hermed i august 2007 udarbejdet "Instruks for attestation og anvisning for primær sundhed".

På sygesikringsområdet udføres flere af de kontroller, afstemninger m.v., som er anført i instruksen. Beskrivelse af og dokumentation for udførelse af disse kontroller foreligger på nuværende tidspunkt ikke i nødvendigt omfang, ligesom flere af de i instruksen anførte kontroller fortsat er under implementering. Vi vil i forbindelse med vores fortsatte revision af området for 2007 påse, at kontroller implementeres og dokumenteres som forudsat.

4.3 Indkøb af varer og tjenesteydelser, herunder betalinger

4.3.1 Områdets omfang

Vores revision af området er foretaget på tværs af regionens organisation og har omfattet de væsentligste betalingsstrømme. Som det fremgår af figuren i afsnit 3, udgør de samlede udgående betalingsstrømme 21,1 mia. kr., hvoraf 7,2 mia. kr. vedrører indkøb af varer og tjenesteydelser via det centrale økonomisystem og omfatter ca. 500.000 bilag årligt.

4.3.2 Revisionens udførelse

Revisionen af området har omfattet likvide beholdninger samt vurdering af forretningsgange og interne kontroller på kasse- og regnskabsområdet, herunder godkendelse af elektroniske bilag til bogføring. Vi har endvidere vurderet, om forretningsgange er i overensstemmelse med bestemmelserne i regionens kasse- og regnskabsregulativ.

4.3.3 Supplerende oplysninger

Beskrivelse af forretningsgange og interne kontroller

I henhold til bestemmelserne i afsnit 2.4 i regionens kasse- og regnskabsregulativ skal der "forefindes velbeskrevne forretningsgange og interne kontrolsystemer og/eller vejledninger inden for alle ansvarsområder, og at disse ajourføres, når der skønnes behov herfor".

Hospitalernes forretningsgange og interne kontroller er videreført fra de respektive tidligere amter i overensstemmelse med direktionens beslutning herom, indtil der foreligger nye fælles retningslinjer.

Der er endnu ikke udarbejdet beskrivelser af forretningsgange og interne kontroller på området hos regionsøkonomi og en række hospitalsenheder. For at sikre, at der fremadrettet anvendes et ensartet niveau for forretningsgange og interne kontroller samt beskrivelsen af disse, har regionsøkonomi i september 2007 udsendt en skabelon til brug for de enkelte enheders beskrivelse af de lokale forretningsgange og interne kontroller.

På tidspunktet for vores revision var beskrivelserne i henhold til den nye skabelon fortsat under udarbejdelse. Regionsøkonomi har fastsat fristen for udarbejdelse af beskrivelserne til medio februar 2008.

Vi vil i forbindelse med førstkommende revisionsbesøg ved de respektive enheder påse, at forretningsgange beskrives og implementeres som forudsat i kasse- og regnskabsregulativet.

Funktionsadskillelse mellem personer, der attesterer og anviser bilag

I henhold til bilag 1 til regionens kasse- og regnskabsregulativ, godkendt af Regionsrådet den 23. maj 2007 med ikrafttræden den 1. juni 2007, skal der være funktionsadskillelse mellem attestation og anvisning.

Medio november 2007 er der registreret i alt 2.271 bilag for perioden siden 1. januar 2007 med samlede udgifter på 59,4 mio. kr., hvor den samme person har forestået såvel attestation som anvisning. Heraf vedrører 1.457 bilag med samlede udgifter på 30,5 mio. kr. perioden efter 1. juni 2007. Vi har anbefalet regionsøkonomi at foretage en gennemgang af disse bilag, og en sådan gennemgang er efterfølgende igangsat.

Kasse- og regnskabsregulativets bestemmelser om funktionsadskillelse mellem attestation og anvisning er således ikke efterlevet fuldt ud, hvilket forøger risikoen for bevidst eller ubevidste fejl på området.

Fakturabehandling – ubehandlede bilag

I forbindelse med at en leverandør fremsender en elektronisk faktura til regionen, indgår fakturaen i regionens økonomisystem med en bilagsstatus som "ubehandlet". Den elektroniske faktura skal efterfølgende undergives en sagsbehandling med godkendelsesprocedurer for varemodtagelse, attestation, kontering og anvisning m.m.

Pr. 12. november 2007 er der registreret 4.294 bilag for perioden fra 1. januar til udgangen af september 2007 med status som "ubehandlet", udvisende et samlet beløb på ca. 108 mio. kr.

Vi har foretaget en stikprøvevis gennemgang af bilag med de største beløb. Gennemgangen har vist flere bilag, som burde være annulleret, da der er tale om fejlbehæftede bilag. Dernæst indgår bilag, der i forbindelse med regionens opstart antagelig er tilgået forkerte personer/afdelinger, og efterfølgende er genfremsendt elektronisk.

Det kan ikke udelukkes, at der er bilag, der burde være udgiftsført og betalt.

Til sikring af såvel et retvisende grundlag for regionens økonomistyring, som for at sikre, at regionen betaler sine leverandører rettidigt, anbefaler vi, at der decentralt etableres forretningsgange til opfølgning og afklaring af behandlingen af de ubehandlede bilag, ligesom der centralt bør etableres forretningsgange med indbyggede opfølgningsprocedurer i forhold til bilag, der ikke er behandlet indenfor en nærmere angivet frist, eksempelvis 1 måned.

Regionsøkonomi har ifølge det oplyste efterfølgende etableret opfølgningsprocedurer til sikring af, at der fremadrettet sker en rettidig bilagsbehandling. Dernæst er det oplyst, at der efterfølgende er foretaget gennemgang og behandling af ovenstående åbenstående bilag. Vi vil i forbindelse med vores statusrevision foretage opfølgning herpå.

Anvendelse af indkøbs- og logistiksystemer

I en overgangsperiode, indtil regionens nye indkøbs- og logistiksystem (ILM) er implementeret i hele regionen, anvendes de "gamle" indkøbs- og lagersystemer bl.a. (ILS) samt sygehusapotekernes Aprovisionsystemer.

For hospitaler som anvender disse systemer, kan de generelle regler om attestation og anvisning, grundet manglende systemunderstøttelser, ikke anvendes. I bilag 1 til kasse- og regnskabsregulativet er det i punkt 4 fastsat, at der i sådanne tilfælde skal søges om dispensation i regionsøkonomi. Dispensationsansøgningen skal indeholde en forretningsgangsbeskrivelse, og vicedirektøren for økonomi kan beslutte, om der skal udføres kompenserende kontroller for området.

Vi er ikke bekendt med, at der er modtaget ansøgninger om dispensationer fra hospitaler og sygehusapoteker, og kasse- og regnskabsregulativets bestemmelser om anvisning på enkeltbilag er således ikke efterlevet.

Baggrunden for dispensationsmuligheden er bl.a., at det var forventet, at implementeringen af ILM i væsentligt omfang var gennemført ved udgangen af 2007. Dette har imidlertid ikke kunnet gennemføres, og på nuværende tidspunkt forventes implementeringen at fortsætte i foråret 2008.

Vi skal anbefale en forøget opfølgning på indhentelse af dispensationer inkl. de nødvendige beskrivelser af forretningsgange.

Hovedbankkonto i Jyske Bank

Den seneste afstemning af kontoen pr. 31. oktober 2007 indeholder en række poster af ældre dato, som er registreret i banken, men ikke optaget i regionens bogføring. Der er således 139 poster med et samlet nettobeløb på 1.286 tkr., som er ældre end 1. oktober 2007. Tilsvarende er der i perioden indtil 1. oktober 2007 66 poster med et samlet nettobeløb på 1.539 tkr., som er optaget i regionens bogføring, men ikke registreret i banken.

Herudover anvendes en særlig mellemregningskonto til midlertidig placering af uanbringelige bevægelser på bankkontoen. Saldoen på denne konto udviser indbetalinger på 191.623 tkr. pr. 8. november 2007, heraf er flere væsentlige poster indbetalinger fra de tidligere amter i forbindelse med opgørelsen af delingsregnskaber. Disse indbetalinger vil skulle indgå i åbningsbalancen pr. 1. januar 2007.

Det bør sikres, at der fremover sker en hurtigere opfølgning, så registreringer rettidigt henføres til de konti, som de rettelig vedrører.

4.4 Aktivitetsbestemte tilskud, sundhedsområdet

4.4.1 Områdets omfang

Aktivitetsbestemte tilskud fra stat og kommuner vedrørende det somatiske område og psykiatri udgør 2,5 mia. kr. Afregning sker via landspatientregistret.

4.4.2 Revisionens udførelse

Med virkning fra 2007 skal alle aktivitetsafhængige tilskud underkastes særskilt revision på baggrund af særlig instruks. Revisionen skal omfatte forretningsgange, sagsbehandling, sagsopfølgning samt anvendelse af edb-systemer og rutiner til kvalitetssikring af aktivitetsregistreringerne.

Regionen er i efteråret 2007 påbegyndt en central kortlægning af forretningsgangene for de enkelte hospitalers registreringspraksis med henblik på at få udarbejdet fælles forretningsgange og etableret ensartede overordnede interne kontroller på området.

Vi er påbegyndt revisionen af forretningsgange og interne kontroller omkring indtægter på sundhedsområdet. Revisionen er endnu ikke afsluttet, og såfremt den måtte give anledning til bemærkninger eller supplerende oplysninger, vil dette fremgå af en senere revisionsberetning.

4.5 Driftsindtægter på social- og specialundervisning

4.5.1 Områdets omfang

Driftsindtægter på social- og specialundervisningsområdet udgør 1,3 mia. kr. og vedrører takstindtægter fra kommunerne.

Indtægterne opkræves i henhold til rammeaftalen med kommunerne. Opkrævning sker centralt via et afregningssystem på baggrund af institutionernes indberetninger om kommunernes anvendelse af institutionspladser m.m..

4.5.2 Revisionens udførelse

Vi er påbegyndt revisionen af forretningsgange og interne kontroller omkring opkrævning for kommunernes anvendelse af regionens udbud af institutionspladser på det sociale område. Revisionen er endnu ikke afsluttet, og såfremt den måtte give anledning til bemærkninger eller supplerende oplysninger, vil dette fremgå af en senere revisionsberetning.

4.6 Finansiel status, herunder ledelsestilsyn

4.6.1 Områdets omfang

Den påbegyndte revision af regionens finansielle status, herunder ledelsestilsyn, har for indeværende omfattet kortfristede tilgodehavender og kortfristede gældsposter, idet øvrige balanceposter først indarbejdes i regionens status efter Regionsrådets behandling af åbningsbalancen den 12. december 2007.

Vores revision af området har omfattet følgende driftsenheder:

- Regionsøkonomi, Regionshuset i Viborg
- Århus Sygehus
- Skejby Sygehus
- Regionshospitalet Randers
- Regionshospitalet Viborg
- Regionshospitalet Holstebro
- Regionshospitalet Randers
- Regionshospitalet Silkeborg
- Regionshospitalet Horsens
- Psykiatrien Distrikt ØST (Psykiatrisk Hospital).

4.6.2 Revisionens udførelse

Revisionen har omfattet en vurdering af de etablerede forretningsgange og interne kontroller omkring systematisk afstemning og opfølgning af området samt en stikprøvevis gennemgang af udvalgte konti, herunder undersøgelse af, hvorvidt der er udført ledelsestilsyn.

4.6.3 Supplerende oplysninger

Revisionen har givet anledning til følgende supplerende oplysninger:

Afstemning, opfølgning og ledelsestilsyn

Ved en række enheder har vi konstateret mangler omkring afstemning, opfølgning og ledelsesmæssige tilsyn af statusområdet, ligesom der ved regionsøkonomi henstår betydelige poster på debitorkonti og konti vedrørende mellemværende med de tidligere amter, som skal være udredt inden regnskabsafslutningen for 2007.

Til brug for en entydig placering af ansvaret for afstemning og opfølgning af hver enkelt statuskonto anbefaler vi, at oplysninger om afstemningsansvarlige indberettes til regionens økonomisystem. Dette vil efter vores opfattelse sikre en mere klar ansvarsplacering samt reducere risikoen for, at statuskonti ikke bliver omfattet af afstemning og opfølgning.

I forbindelse med vores revision på regionshospitalet Horsens har vi konstateret, at der ikke foretages ledelseskontrol af afstemninger af statuskonti. Det skal bemærkes, at der ikke har været krav hertil i det tidligere Vejle Amt. Det er aftalt, at der vil blive etableret ledelsestilsyn med de berørte konti i henhold til regionens kasse- og regnskabsregulativ med tilhørende bilag. Vi vil følge op herpå i forbindelse med vores næste besøg.

Fondsadministration på hospitaler (FAS)

Vi har konstateret, at der ikke ved alle hospitaler er foretaget løbende afstemning i 2007 mellem indestående på de særlige bankkonti vedrørende FAS-midler og mellemværender med de respektive FAS-projekter, ligesom der ikke fuldt ud har været foretaget løbende overførsel af udlæg/indbetalinger mellem hospitalernes midler og FAS-midlerne.

Forholdet har været gældende ved Århus Sygehus og Psykiatrisk Hospital.

4.7 Administrativ it-anvendelse

4.7.1 Områdets omfang

Administration og forvaltning af regionens driftsområder m.v. tilstræbes at foregå digitalt, og regionen har derfor en omfattende og kompleks anvendelse af it-systemer. Dette omfatter regionens registreringer af patientdata i forbindelse med opgørelse af aktivitetsbestemte finansiering fra stat, kommuner og andre regioner, registrering og varetagelse af lønudbetalinger til regionens ansatte, indkøb af varer og tjenesteydelser, sygesikringsydelser samt elektronisk behandling og anvisning af regionens betalingsstrømme.

Regionens økonomiske registreringer er derfor i væsentligt omfang afhængig af, at driften af it-systemerne sker på en måde, der sikrer en høj grad af fortrolighed, integritet og tilgængelighed af regionens systemer og data.

4.7.2 Revisionens udførelse

Vi har påbegyndt vores revision af den administrative it-anvendelse. Vores revision omfatter udvalgte generelle it-kontroller til sikring af en hensigtsmæssig og sikker drift, herunder medarbejderes adgang til programmer og data, overvågning, sikkerhedskopiering m.v.

En række af regionens væsentlige administrative systemer, herunder det centrale økonomisystem, sygesikringssystem, indkøbssystem og ledelsesinformationssystem m.v. er under flytning fra den tidligere amtsgård i Århus til regionshuset i Horsens. Vores revision af fysisk sikkerhed, adgangsforhold og forretningsgange vedrørende drift og sikkerhedskopiering ved regionshuset Horsens afventer færdiggørelsen af flytningen. Den indtil nu gennemførte flytning er efter det oplyste gennemført tilfredsstillende.

Revisionen af den administrative it-anvendelse er endnu ikke afsluttet, og resultatet af vores revision vil indgå i en senere revisionsberetning.

4.7.3 Supplerende oplysninger

Revisionen har for indeværende givet anledning til følgende supplerende oplysninger:

It-mæssig risikovurdering samt implementering af retningslinjer m.v.

I henhold til regionens kasse- og regnskabsregulativ påhviler det direktionen at fastlægge opgave og ansvarsfordelingen mellem it-afdelingen og de relevante systemejere, ligesom der fastlægges retningslinjer for sikkerhedsprocedurer, brugeradministration og funktionsadskillelse m.v.

Regionen har iværksat tiltag til organisering af sikkerhedsarbejdet og udarbejdelse af en informationssikkerhedspolitik m.v. Regionens plan for organisation af sikkerhedsarbejdet forventes at foreligge i januar 2008, ligesom udarbejdelse af en fælles informationssikkerhedspolitik er i proces og forventes at foreligge i 2. halvår 2008. Indtil dette tidspunkt anvender regionens driftsområder m.v. fortsat de retningslinjer m.v., som var gældende i de hidtidige amter.

Vi er oplyst, at regionen forud for færdiggørelsen af informationssikkerhedspolitikken vil udarbejde fælles retningslinjer på udvalgte områder vedrørende brugernes adgangsforhold m.v.

Vi skal anbefale et fortsat ledelsesmæssigt fokus på udarbejdelse af en it-mæssig risikovurdering samt implementering af retningslinjer m.v., der sikrer et ensartet it-sikkerhedsmæssigt niveau i regionen.

Årlig udarbejdelse af it-sikkerhedsrapport

Regionens kasse- og regnskabsregulativ foreskriver, at regionen årligt inden udgangen af januar måned skal udarbejde en it-sikkerhedsrapport omfattende regionens administrative systemer.

Ovenstående skal blandt andet bidrage til sikring af funktionsadskillelse i forbindelse med regionens medarbejderes inkl. nøglepersoners adgang til systemer og data, fortrolighed vedrørende adgang til personfølsomme oplysninger, f.eks. patientdata, ekstern kommunikation, backup m.v., beredskab for at sikre adgang til væsentlige eller kritiske informationer i tilfælde af nedbrud m.v. af it-systemer m.v.

Vi er ikke bekendt med, at udarbejdelse af en sådan it-sikkerhedsrapport er iværksat og skal anbefale, at arbejdet hermed iværksættes snarest.

Nøglepersoner og funktionsadskillelse

Det it-mæssige og administrative ansvar for det centrale økonomisystem, sygesikringssystem og indkøbssystem varetages af få medarbejdere med stor indsigt og viden. Disse medarbejdere varetager en række væsentlige driftsopgaver for systemerne og den it-mæssige platform, og har som følge heraf omfattende adgang til alle funktioner og data.

Vi anbefaler, at regionen foretager en risikovurdering af den interne kontrol på området, herunder i form af funktionsadskillelse, og vurderer behovet for styrkelse heraf.

5 Referater fra regionsrådsmøder

Vi har gennemlæst referater fra regionsrådsmøder til og med regionsrådsmødet den 12. december 2007.

Århus, den 17. januar 2008
KPMG C.Jespersen
Statsautoriseret Revisionsinteressentskab

Claus Hammer-Pedersen
statsaut. revisor

Revisionsberetning omfattende side 26-44 er fremlagt på mødet den / 2008

Bent Hansen regionsrådsformand	Bo Johansen regionsdirektør